

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3136/2021. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Bhar.I.746/2019/15. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amelyben kérte a Kúria Bhar.I.746/2019/15. számú ítélete és a Pécsi Ítéltábla Bf.II.31/2018/12. számú ítélete alaptörvény-ellenességének a megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó a támadott bírósági határozatok alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseinek, valamint a XXVIII. cikk (1) és (4) bekezdéseinek a megsértése miatt tartotta megállapíthatónak.
- [2] Az indítványozó ellen folytatott büntetőeljárásban a Kaposvári Törvényszék 2015. március 8-án kihirdetett 16.B.337/2016/120/1. számú ítéletével az indítványozót mint III. rendű vádlottat az ellene emelt, a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Btk.) 317. § (1) bekezdésébe ütköző és a (7) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntette, továbbá a régi Btk. 317. § (1) bekezdésébe ütköző és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett sikkasztás büntette, valamint a régi Btk. 303. § (1) bekezdésének c) pontjába ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett pénzmosás büntette miatt emelt vád alól felmentette.
- [3] A másodfokon eljáró Pécsi Ítéltábla Bf.II.31/2018/12. számú ítéletében megváltoztatta a Kaposvári Törvényszék ítéletét, és megállapította az indítványozó felelősségét a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 372. § (1) bekezdésének I. fordulataiba ütköző és a (6) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében, a Btk. 372. § (1) bekezdésének I. fordulataiba ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő bűnsegédként elkövetett sikkasztás büntetében, valamint a Btk. 399. § (3) bekezdés b) pontjába ütköző és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő pénzmosás büntetében.
- [4] A harmadfokon eljáró Kúria Bhar.I.746/2019/15. számú ítéletében a Pécsi Ítéltábla másodfokú ítéletét az I. és a II. rendű vádlottakat érintően megváltoztatta, egyebekben – így az indítványozó, mint III. rendű vádlott vonatkozásában – helybenhagyta.
- [5] Az indítványozó ez ellene folytatott büntetőeljárással összefüggésben különösen az alábbiakat kifogásolja. Az ellene indított büntetőeljárást egy többvádoltas, komplikált ügyhöz egyesítették, aminek következtében az indítványozó elleni eljárás is igen hosszú ideig, több mint nyolc évig folyt. Az indítványozó szerint az eljárás időtartama miatt sérült az észszerű idő követelménye. Az eljárásban csak az indítványozó vonatkozásában rendelt el a bíróság zár alá vételt, ugyanakkor más, súlyosabb cselekménnyel vádolt terheltekkel szemben nem. Az indítványozó büntetőjogi felelősségét a bíróságok kétszeri felmentés után, a felülmérlegelés tilalmának a megsértésével, törvénysértő és iratellenes ítélettel állapították meg.
- [6] Hangsúlyozta az indítványozó, hogy a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) lehetőségét teremt arra, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítás eredményei alapján eltérő tényállást állapítson meg. Ez történt az indítványozó ellen folytatott büntetőeljárásban is, ugyanakkor az indítványozó szerint iratellenes bizonyítékok alapján. Az indítványozó ennek kapcsán kifejtette, hogy – számos, az indítványban részletesen kifejtett okból – a másodfokú bíróság a megállapításait iratellenes, megalapozatlan és semmivel sem bizonyított tényállásokra alapította. Az indítványozó ellen nyolc és fél éven keresztül folytatott eljárás pedig megalapozatlan és koncepciój jellegű volt. Mindezek miatt a másodfokú bíróság döntése a Be. 593. § (2) bekezdése szerinti felülmérlegelés tilalmába ütközik.

- [7] Az indítványozó összefoglalása szerint az ügyében hozott ítéletek sértik a Be. 593. § (1)–(2) bekezdéseit, a Be. 619. § (1) bekezdését, a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 30. § (2) bekezdésében foglaltakat, „ezért olyan ítélet született, amely alaptörvényellenes, amely sérti” az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdéseit, valamint a XXVIII. cikk (1) és (4) bekezdéseit. A kifogásolt ítéletek vonatkozásában fennálló jogszabály- és iratellenesség, valamint a felülmérlegelés tilalmának bizonyítható megsértése ugyanis ellentétes a részrehajlás nélküli és a tisztességes eljárás alkotmányos követelményeivel.
- [8] Az indítványozó az Alkotmánybíróság felhívása nyomán az indítványát érdemben nem egészítette ki.
- [9] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e. A befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát [Abtv. 56. § (3) bekezdés].
- [10] A befogadhatóság feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítvány az alábbiak szerint nem volt befogadható.
- [11] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panaszt az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés ellen lehet előterjeszteni. A jelen indítvány alapjául szolgáló büntetőeljárás a Kúria határozatával zárult. Ennek következtében a jelen ügyben a Kúria Bhar.I.746/2019/15. számú ítélete minősült az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében a bírósági eljárást befejező, így alkotmányjogi panasszal támadható döntésnek.
- [12] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül kell benyújtani az ügyben első fokon eljáró bírósághoz címezve. A Kúria tájékoztatása szerint a támadott végzést az indítványozó 2020. január 30-án, a védője 2020. február 3-án vette át. A panaszt így az indítványozó március 30-án határidőben adta postára.
- [13] Nem tesz eleget ugyanakkor az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében a határozott kérelemmel összefüggésben rögzített feltételeknek az alábbiak miatt.
- [14] Az indítványozó beadványában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést (Abtv. 27. §) és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdés, valamint XXVIII. cikk (1) és (4) bekezdés]. Meghatározta továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó konkrét bírósági határozatokat, valamint kifejezett kérelmet fogalmazott meg a megsemmisítésükre.
- [15] Nem határozta meg ugyanakkor az indítványozó az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdése vonatkozásában. Ezért az indítvány ebben az elemében nem tesz eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja szerinti követelménynek.
- [16] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében az indítvány továbbá akkor határozott, ha indokolást tartalmaz arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. A konkrét indítványt érintően az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az indítványozó sem az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdésének, sem pedig az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a megsértését érintően nem adott elő ilyen, alkotmányjogilag értékelhető indokolást.
- [17] Hivatkozott az indítványozó arra, hogy ellene a büntetőeljárás több mint nyolc évig folyt, és emiatt az észszerű idő követelményének a megsértését tartotta megállapíthatónak. Az indítványozó ezen kifogásával összefüggésben emlékeztet az Alkotmánybíróság arra, hogy az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jog, mint a tisztességes eljáráshoz való jog egyik részjogosítványa alkotmányos tartalmát a 2/2017. (II. 10.) AB határozatban fejtette ki részletesen. A határozat indokolása értelmében a büntetőeljárás időtartama – a büntetőeljárásra vonatkozó törvény betartása esetén is – sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését akkor, ha abban az eljáró bíróságoknak felróható indokolatlan téltlenségi időszakok tapasztalhatók és a büntetőper kirívó hosszát az ügy bonyolultsága sem indokolja (Indokolás [82]). Ebből következően nem sérül az észszerű idő akkor, ha a bíróságok az eljárási törvényben rájuk rótt kötelezettségeket megfelelően teljesítik és az eljárás időtartamát tétlen, cselekmény nélküli, ún. inaktív eljárási szakaszokkal nem nyújtják. Az indítványozó azon kifogása tehát, amelyben pusztán arra hivatkozott, hogy a büntetőeljárás vele szemben több, mint nyolc évig tartott, nem volt tekintendő olyan, az észszerű idő követelményének a sérelmét alátámasztó indokolásnak, amelyre az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálatát alapíthatta volna.
- [18] Kifogásolta továbbá az indítványozó, hogy a büntetőeljárásban csak az ő vonatkozásában rendelt el a bíróság zár alá vételt, más, súlyosabb cselekménnyel vádolt terheltekkel szemben nem, amellyel az indítványozó – véltetően – az Alaptörvény XV. cikk rendelkezéseinek a megsértését hozta összefüggésbe. Az indítvány ezen

- eleméhez kapcsolódóan sem fejtette ki ugyanakkor az indítványozó konkrét indokait, ennek hiányában pedig az indítvány ezen eleme sem felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti feltételnek.
- [19] Sérelmezte végül az indítványozó azt is, hogy a büntetőjogi felelősségét a bíróságok kétszeri felmentés után, a felülmérlegelés tilalmának a megsértésével, törvénysértő és iratellenes ítélettel állapították meg, amelyek kapcsán a részrehajlás nélküli és a tisztességes eljáráshoz való jog megsértését állította. Az Alkotmánybíróság szerint ugyanakkor ezen kifogásokat érintően sem tartalmaz az indítvány egyértelmű indokolást arra vonatkozóan, hogy a támadott bírósági határozatok az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel miért állnak ellentétben. Az indítványozó a bírósági határozatok alaptörvény-ellenességét az indítvány ezen elemében is csupán állította, de annak indokait nem fejtette ki olyan módon, hogy azzal az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálatát megalapozta volna.
- [20] Mindezek mellett az Alkotmánybíróság a konkrét indítvánnyal összefüggésben is emlékeztet az alábbiakra. Az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve, a (2) bekezdés d) pontja értelmében továbbá alkotmányjogi panasz alapján a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően így a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik.
- [21] A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [11]}.
- [22] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata alapján arra a megállapításra jutott, hogy az nem felel meg az alkotmányjogi panaszok befogadhatóságával szemben támasztott követelményeknek, és az alkotmányjogi panasz befogadását – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) bekezdése és 66. § (3) bekezdése alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontjára figyelemmel visszautasította.

Budapest, 2021. március 23.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/736/2020.

